

Виїзне засідання ВЕА

Правові бар'єри для розвитку ВДЄ
в Україні та шляхи їх подолання

Сисоєв Максим, юрист фірми «Dentons»

26/06/2015

Правові бар'єри для розвитку ВДЄ в Україні та шляхи їх подолання

Зміст

- Неналежне корегування Регулятором величин «зеленого» тарифу (далі – «ЗТ») згідно з коливанням курсу валюти (вересень 2014-березень 2015)
- Компенсація внаслідок неналежного коригування величин ЗТ
- Проблеми приєднання до мереж
- Зміна цільового призначення при будівництві проектів з використанням ВДЄ
- Необхідність розроблення детального плану території або зонування
- Інші бар'єри для розвитку ВДЄ

Неналежне коригування величин ЗТ

ПРОБЛЕМА

- З вересня 2014 по січень 2015 Регулятор не переглядав величину ЗТ згідно коливанню курсу євро до гривні
- У кінці січня 2015 Регулятор на підставі розпоряджень КМУ про надзвичайні заходи на ринку електроенергетики знижує ЗТ на лютий:
  - на 20 % для сонячних станцій, введених до 31.03.2013
  - на 10% для усіх інших відновлювальних джерел енергії
- У кінці лютого 2015 Регулятор на підставі розпоряджень КМУ про надзвичайні заходи на ринку електроенергетики знижує ЗТ на березень (до 25.03.2015):
  - на 55 % для сонячних станцій, введених до 31.03.2013
  - на 50% для усіх інших відновлювальних джерел енергії

Неналежне коригування величин ЗТ

ПРОБЛЕМА

- Судові рішення, доступні у судовому реєстрі, досі містять різні підходи:
  - Рішення Київського апеляційного адміністративного суду від 31.03.2015 (справа № 826/19569/14) та від 10.06.2015 (справа № 826/2854/15), рішення Вищого адміністративного суду від 13.03.2015 (справа № К/800/11439/15) визнали неправомірним дії Регулятора і зобов'язали відкоригувати величини ЗТ за осінь 2014
  - Рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 2.06.2015 (справа № 826/3303/15) відмовили у позові, оскільки адміністративний суд не може втручатися у господарські відносини з ДП «Енергоринок»
- Ніби, на разі, Регулятор і Мінпаливо, в цілому, погоджуються компенсувати, але реальних дій ще не було здійснено
- Суди відмовляються зобов'язати Регулятора компенсувати (створити механізм), посилаючись на дискретність його повноважень

Неналежне коригування величин ЗТ

РІШЕННЯ

- Законопроект 2010-д створює більш збалансований підхід до перегляду ЗТ внаслідок курсових коливань
  - перегляд щоквартально
  - середній курс НБУ протягом 30 днів до засідання Регулятора
- Однак, не виключається, що Регулятор зможе приймати неналежні рішення, зважаючи на практику судів, що згадувалося, зокрема через
  - дискретність повноважень Регулятора
  - аргумент, що перерахунок ЗТ згідно закону не є публічно-правовими відносинами
  - механізм надзвичайних заходів має часткове юридичне обґрунтування
  - в межах дії надзвичайних заходів (ще не має рішення судів по цим питанням)
- Навряд чи такий підхід буде позитивно оцінено міжнародними юрисдикційними органами

Компенсація збитків внаслідок неналежного коригування величин ЗТ

ПРОБЛЕМА

- Внаслідок неналежного коригування величин ЗТ виробники електроенергії зазнали суттєвих збитків (з вересня 2014 по січень 2015 понад 275 млн. грн.)

РІШЕННЯ

- 21 квітня 2015 Регулятор прийняв рішення звернутися до Ради ОРЕ щодо розгляду на найближчому засіданні питання визначення механізму компенсації
- 24 квітня 2015 року Рада ОРЕ затвердила зміни (компенсація має бути за рішенням Регулятора):
  - треба отримати погодження від Мінпалива, Регулятора і Антимонопольного комітету
  - необхідне рішення Регулятора для будь-якої виплати

Компенсація збитків внаслідок неналежного коригування величин ЗТ

РІШЕННЯ

- Скоріш за все, механізм не буде застосовуватися до лютого та березня 2015 (дія заходів надзвичайного стану)
- Необхідне рішення Регулятора, яке б встановлювали чіткі строки для компенсації, розміри тощо
- Механізм не працює автоматично і може буде скоригований «вручну» на будь-якому етапі
- Вірогідність застосування через українські суди досить низька через дискретність повноважень Регулятора

Приєднання до електромереж об'єктів ВДЕ

ПРОБЛЕМИ

- ЗТ для об'єктів ВДЕ більше 5 МВт вимагає відповідності будівництва таких об'єктів плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні 10 років
- Фінансування приєднання також залежить від дотримання відповідності зазначеному плану та фінансується 50% за рахунок електропередавальної організації та 50% за рахунок поворотної допомоги виробника (на практиці, майже не працює)
- На практиці, проблеми виникають через велику вартість фінансування послуг з приєднання, формальні відмови у погодженні ТУ чи наданні проекту договору на приєднання
- Багато девелоперів готові нести **розумні** витрати, пов'язані з приєднанням, але витрати мають бути **розумними!!!**

Приєднання до електромереж об'єктів ВДЕ

РІШЕННЯ

- Законопроект 2010-д скасовує вимогу відповідності об'єктів ВДЕ плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні 10 років як передумову отримання ЗТ
- Фінансування передбачено на загальних підставах і не передбачає зазначене підтвердження відповідності (хоча Законопроект КМУ від 25.05.2015 повертає цю вимогу для приєднання!!!)
- Реальна співпраця Регулятора для виконання Правил про приєднання та усунення зловживань на місцях

Будівництво без зміни цільового призначення

ПРОБЛЕМА

- Згідно Земельного кодексу та Класифікації видів цільового призначення земель будівництво об'єктів ВДЕ дозволяється лише на землях енергетики
- Більшість земель поблизу споживачів та електро- або тепло- мереж не є землями енергетики (землі с/г, промисловості тощо)
- Зміна цільового призначення досить складна (фактично дорівнює за складністю відведенню нової земельної ділянки) або неможлива (наприклад, за відсутності детального плану території)

РІШЕННЯ

- Зміни до законів, які дозволятимуть будівництво об'єктів електро- і теплогенерації з ВДЕ без зміни цільового призначення земель (або ризикових практичних рішень!!!)
- Відповідає підходу законопроект Мінпалива від 19.06.2015 для нафтогазової індустрії та інших об'єктів енергетики

Будівництво без детального плану території або зонування

ПРОБЛЕМА

- З 1.01.2015 за ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» без детального плану території або плану зонування забороняється:
  - передача земель державної або комунальної власності у власність або користування для будівництва та
  - зміна цільового призначення.
- Розробка зазначених планів лише на підставі генерального плану і лише відповідними органами за їх власний кошт
- Майже по всій Україні відсутні зазначені плани , що зупиняє проекти

РІШЕННЯ

- Зміни до законів, які дозволятимуть будівництво об'єктів електро- і теплогенерації з відновлювальних джерел енергії без зазначених планів (або ризикових практичних рішень!!!)

Інші можливі законодавчі ініціативи

- Можливість встановлення ЗТ до початку будівництва
- Встановлення спеціальних ЗТ для об'єктів ВДЄ, які погоджуються виконувати вказівки оператора системи щодо балансування (наприклад, біоенергетичні станції або ГЕС)
- Потенційні зміни до таблиць, що містять переліки українського обладнання для врахування усіх аспектів виробництва такого обладнання в Україні

Дякую за увагу

Максим Сисоєв

Юрист

Dentons, Київський офіс

T +380 44 494 47 74

Maksym.Sysoiev@dentons.com

Максим Сисоєв – юрист київського офісу Dentons в сфері енергетики.

Максим спеціалізується на таких напрямках як енергетика, нафта і газ, сільське господарство та інфраструктура. Він є визнаним експертом в сфері енергетики і володіє значним досвідом консультування з питань традиційних та альтернативних джерел енергії, зокрема, у сфері відновлювальних джерел енергії.

Максим є юридичним експертом в Біоенергетичній Асоціації України, Українській вітроенергетичній асоціації, Державному агентстві з енергоефективності та енергозбереження України. Максим є членом Комісії Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України з екологічних інвестицій, альтернативних та відновлювальних джерел енергії.